

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

PIISPANTARKASTUS

PITÄJÄNMÄEN SEURAKUNTA

2024

PÖYTÄKIRJA

Sisällysluettelo

Viestinnän kuuleminen	2
Työyhteisön kuuleminen	3
Luottamushenkilöiden kuuleminen.....	9
Ensimmäinen vierailupäivä 25.9. 2024.....	13
Vierailu Pitäjänmäen peruskoulussa.....	13
Kiertoajelu Pitäjänmäellä.....	14
Vierailu Taitotalossa.....	15
Olkkarin iltaruoka	18
Iltamessu Pitäjänmäen kirkolla.....	18
Keskustelutilaisuus ja Löyttyjen tulojuhla.....	19
Toinen vierailupäivä 26.9.2024	21
Vierailu Aamukellarissa.....	21
Vierailu päiväkerhon avoimet ovet kaikille-tapahtumassa.....	23
Päiväkahvit senioreiden kanssa	25
Yritysvierailu Bluefors Oy	27
Piispantarkastuksen messu	29
Piispantarkastuksen johtopäätökset	30
Liitteet eli seurakunnan toimittama materiaali piispantarkastusta varten.....	32

Viestinnän kuuleminen

Paikka: Pitäjänmäen kirkko, Helsinki

Aika: 16.9.2024 klo 13-15

Osallistujat:

Pitäjänmäen seurakunta:

Maika Vuori, kirkkoherra

Kylli Ahola, kanttori (sometilien sisällöntuottaja)

Anne Ylönen, seurakuntasihteeri (kotisivut, K&K rivi-ilmoitukset, julisteet)

Sanna Yli-Koski-Mustonen, varhaiskasvatuksen ohjaaja (varhaiskasvatuksen viestintä)

Johanna Tuomi, seurakuntaneuvoston jäsen (sometilien sisällöntuottaja)

Tuomiokapituli:

Satu Huttunen, piispan erityisavustaja

Johanna Toivonen, kuulemisen notaari / viestintäsuunnittelija Hakunilan srk

Pitäjänmäen seurakunnan viestintästrategian tavoitteena on olla kivasti pyhä yhteisö. Viestinnän sävyinä ovat ilo, toivo ja kiitollisuus – Kristus kaiken keskellä. Seurakunnan viestintäkanavissa kuvataan seurakunnan arkista elämää ja tiedotetaan tapahtumista. Viestintäkanavia ovat nettisivut, Kirkko ja kaupunki –lehti, sometilit facebookissa ja instagramissa sekä julisteet.

Pitäjänmäen seurakunnan viestintä painottuu tiedottamiseen. Lisäksi seurakunnassa on näky siitä, että jokainen seurakuntalainen on viesti itsessään. Vuorovaikutus arjen ja juhlan tilanteissa on seurakunnan viestinnän perusta.

Seurakunnan viestinnän toteuttajat ovat valikoituneet kiinnostuneisuuden perusteella. Huomionarvoista on, että työntekijöiden lisäksi viestintäsisältöjä tuottavat myös seurakuntalaiset. Toiveena on, että viestinnän vapaaehtoistehtäviin löytyisi jatkossakin innokkaita seurakuntalaisia ja että tehtäviin sitoutumisen aikaa onnistuttaisiin pidentämään.

Viestinnän kysymykset seurakunnassa vaihtelevat eettisistä käytännöllisiin. Kuinka tuoda esiin seurakunnan ihmisiä ja hyvää työtä näyttäytymättä itsensä korostajana tai hurskastelijana? Kuinka tavoittaa alueen asukkaita, jotka eivät ole seurakunnan jäseniä? Mistä löytää riittävästi aikaa monikanavaiselle viestinnälle? Millä kielillä kannattaisi viestiä? Tulisiko tuottaa myös hallintoviestintää? Voisiko tekoälystä olla jotain hyötyä?

Pitäjänmäen seurakunnan työyhteisön sisäisen viestinnän haasteita ovat työntekijöiden työviikkojen eritahtisuus ja monet eri viestintäkanavat, joille tieto hajaantuu. Keskustelussa Huttunen esittelee viikkokirje-mallia, joka aiotaan ottaa kokeiluun.

Kriisiviestinnässä seurakunnalla on hyvä kokemus seurakuntayhtymästä saadusta tuesta orastavassa kriisiviestintätilanteessa. Työyhteisössä on tietoa kriisiviestinnän periaatteista ja ymmärrys siitä, että tätä tietämystä tulee jatkuvasti pitää yllä.

Työyhteisön kuuleminen

Paikka: Pitäjänmäen kirkko, seurakuntasali

Aika: 12.9.2024 klo 9 – 11.30

Osallistujat:

Tuomiokapituli: piispa Teemu Laajasalo, lakimiesasessori Ritva Saario, piispan erityisavustaja Satu Huttunen, hiippakuntasihteerit Anna-Tiina Järvinen ja Hanna Remes, hiippakuntadekaani Reijo Liimatainen, talous- ja hallintosihteeri Birgit Kuusinen ja piispantarkastuksen notaari Joonas Raudaskoski

Pitäjänmäen seurakunta: Maika Vuori, kirkkoherra; Oskari Ahola, nuorisotyönohjaaja; Siiri Luoma, seurakuntapastori; Marko Himanen, suntio; Sanna Yli-Koski-Mustonen, varhaiskasvatuksen ohjaaja; Pia Saarela, diakoni; Hele-Elina Saari, diakoni; Anne Ylönen, seurakuntasihteeri; Erja Niskanen, suntio; Haka Kekäläinen, seurakuntapastori; Kylli Ahola, kanttori; Jukka Vanne, kappalainen; Risto Holappa, pääsuntio-taloussihteeri; Anna Helle, lastenohjaaja

Kuulemisen avaus: Laulettiin virsi 429.

Kirkkoherran avauspuheenvuoro: Kirkkoherra Vuori luki sunnuntain Vanhan testamentin toisen vuosikerran mukaisen lukukappaleen 1. Kun. 17:1, 8–16.

Puheenvuorossaan kirkkoherra kiinnitti huomiota kirkon tilastoihin. Työntekijämäärä Pitäjänmäessä on vuoden 2007 piispantarkastuksesta laskenut n. 22 työntekijästä 16 työntekijään. Taloudellisten realiteettien muutoksesta kirkkoherra käytti esimerkkinä seurakunnassa käytyä pohdintaa, että tiloihin haluttaisiin löytää vuokralaisia jakamaan kustannuksia. Vuokralaisia toimistotiloihin on löytynytkin.

Kirkkoherra kertoi, että hänen kokemuksensa mukaan varsinkaan Pitäjänmäessä ei enää törmää ”viimeinen sammuttaa valot” sanonnan käyttöön, kuten jossain vaiheessa koko kirkossa tuntui törmäävän. Taustalla on, että kirkossa ja Pitäjänmäessä tehdään nyt enemmän toivon tekoja.

Pitäjänmäki on Helsingin suomenkielisistä seurakunnista pienin. Kirkkoherra painotti, ettei se kuitenkaan tarkoita, että toiminta olisi vähäistä suhteessa muihin. Lukukappaleessa kuvatus Sarpatin lesken tavoin seurakunnassa ei olla leipomassa viimeistä leipää. Sen sijaan eletään aikaa, jossa leipä ei loppunutkaan. Tämä näkyy eri toimintamuodoissa piireistä nuorteniltoihin.

Tiloissa on vuokralaisena kuluvan vuoden aikana toiminut Suomen Alfa ja Verkostoseurakunta. Vuori korosti yhteistyön sujuvuutta toimijoiden kanssa.

Vuori toivotti piispan ja tuomiokapitulin väen tervetulleeksi. Hän toivoi erityisesti sitä, että seurakunta saisi uusia näkökulmia huomioita toiminnan kehittämiseen.

Piispan avauspuheenvuoro

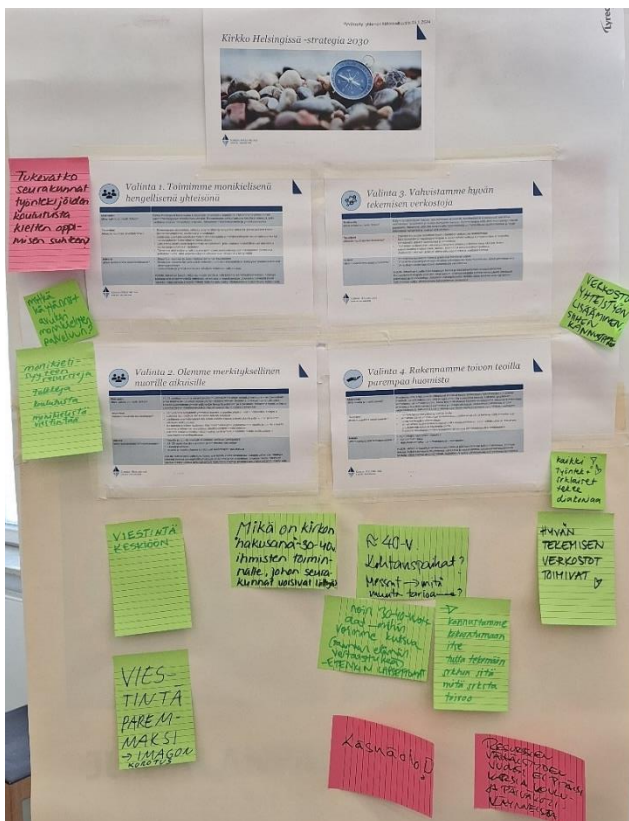
Piispa kiinnitti puheenvuorossaan huomiota, että Pitäjänmäen seurakunnan toimintaan liittyvät tilastot eivät ole lainkaan synkkiä. Joiltain osin seurakunnan toiminnan luvut ovat absoluuttisesti suurempia kuin jäsen- ja työntekijämääriltään isommissa seurakunnissa.

Piispa huomautti, että onnistumisista voidaan kiittää paljon kirkkoherraa ja koko työntekijäkuntaa.

Piispa kommentoi myös Vuoren huomiota ”viimeinen sammuttaa valot” -ajattelutapaa ja pohti, mitä se tarkoittaa työntekijöiden näkökulmasta. Työhyvinvoinnin ja työmotivaation kannalta on tärkeää keskittyä toivoa herättäviin signaaleihin ja lukuihin.

Piispa muistutti myös, että piispantarkastus on piispan tehtäviin kuuluva toimi, jota on tarkoitus tehdä säännöllisin määräajoin seurakuntien tilanteeseen tutustumiseksi. Prosessissa kuullaan seurakunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja sidosryhmiä. Prosessista annetaan neuvoja ja kehitysohjeita seurakunnalle.

Torityöskentely

Strategia: Helsingin seurakuntayhtymän strategia on julkaistu alkuvuodesta ja Pitäjänmäen seurakunta on viimeistelemässä omaa strategiaansa. Keskusteluissa nousivat esiin erityisesti 30–40-vuotiaat, joille seurakunta ei juuri tarjoa toimintaa. Huolenaiheena oli, että he eivät löydä perhetyön ulkopuolelta itselleen toimintaa, koska sitä ei ole järjestetty tai siitä viestitty riittävästi.

Toinen keskeinen keskustelunaihe oli viestintä. Viestinnällä kutsutaan toimintaan ja tuetaan seurakunnan toimintaa sekä parannetaan mielikuvaa kirkosta.

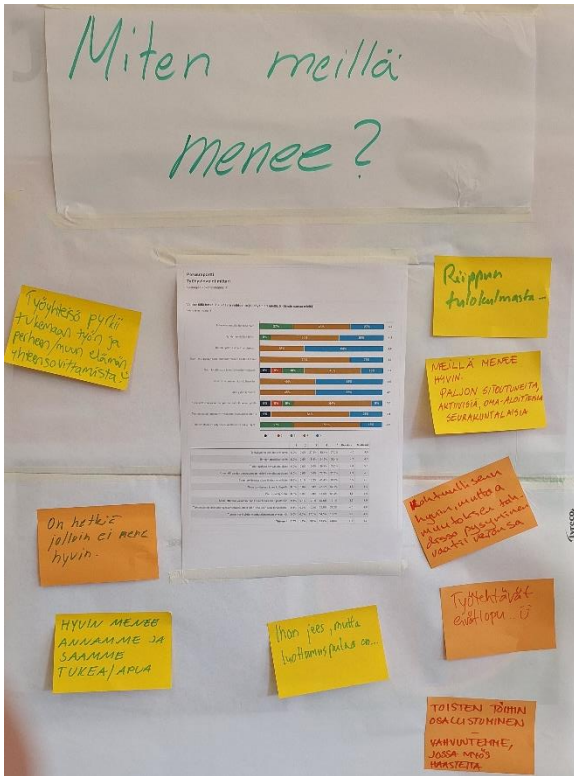
Pitäjänmäki on myös hyvin monikielinen alue. Monikielisyyden huomioiminen toiminnassa herätti kysymyksiä ja keskustelua.

Diakonia, jolle alueella on tarvetta. Miten se leikkaa muita toimintamuotoja?

Kasvatustyössä pohdittiin, että toiminnassa on kiusaus jättää pois toimintaa, joka ei ole omien seinien sisällä. Esimerkiksi kouluvierailut kuitenkin nimenomaan ovat arvokasta toimintaa, joka tekee seurakuntaa näkyväksi.

Verkostoyhteistyössä tunnistettiin monia mahdollisuuksia esimerkiksi diakoniassa. Kuitenkin todettiin, että hengellinen työ ei ole verkostotyön ytimessä. Hengellinen työ on siis seurakunnan toiminnan keskiössä ja luovuttamatonta, eikä verkostoyhteistyö voi siihen tarpeeseen vastata.

Kohtaamisen merkitys nousi myös esiin.

Miten meillä menee? -pisteellä työntekijät nostivat esiin huomion, että monen työntekijän kokemus on, että seurakunnassa menee hyvin. Esiin nousi työyhteisön sisäinen tuki sekä seurakuntalaisten sitoutuneisuus ja aktiivisuus.

Työntekijät tunnustivat ”vahvuudet ja haasteet” -teemaksi mm. toisten työtehtäviin osallistumisen kulttuurin ja vuosien aikana syntyneet ja vakiintuneet toimintatavat. Nämä siis sekä tukevat että aiheuttavat kitkaa työyhteisössä.

Huomiota kiinnitettiin myös työn määrään. Jatkuvaan muutokseen sopeutuminen koettiin myös kuormittavaksi.

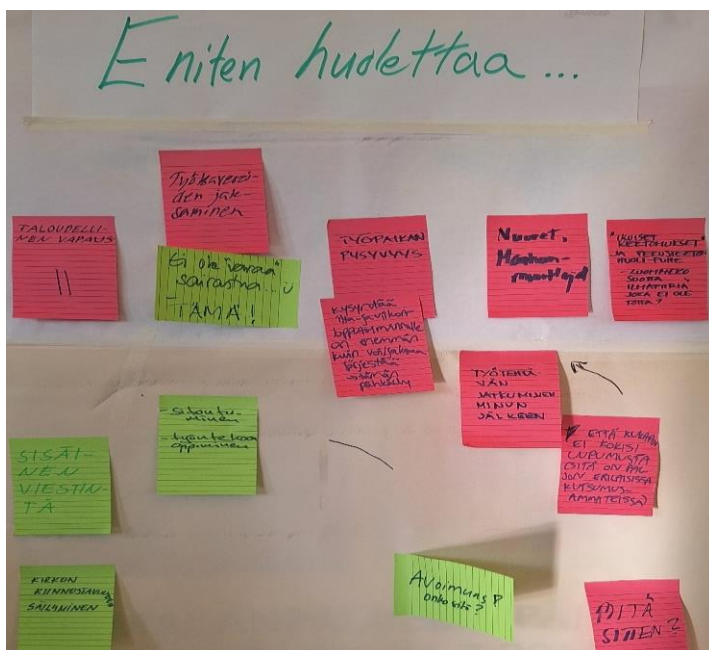
Eniten huolestaa: Huolenaiheista kapitulin työntekijän huomio oli, että niitä ei heti meinannut löytää.

Huolenaiheiksi kuitenkin nousivat työtovereitten jaksaminen. Huomiona oli esitetty, että työntekijöiden kokemus on, ettei esimerkiksi

sairastamiseen ”ole varaa”, koska se kasaa omia ja työkavereiden työtä.

Myös yhtymän hankintojen kilpailutusmalli koettiin hankalaksi. Sen koetaan vievän päätösvaltaa käytännön asioissa pois niiltä, jotka ymmärtävät parhaiten sitä, mitä käytännössä hankinnoilla tehdään.

Iltta- ja viikonlopputoiminnan kysynnästä oli huomioitu, että sille olisi enemmän kysyntää kuin jaksamista ja resurssia järjestää.

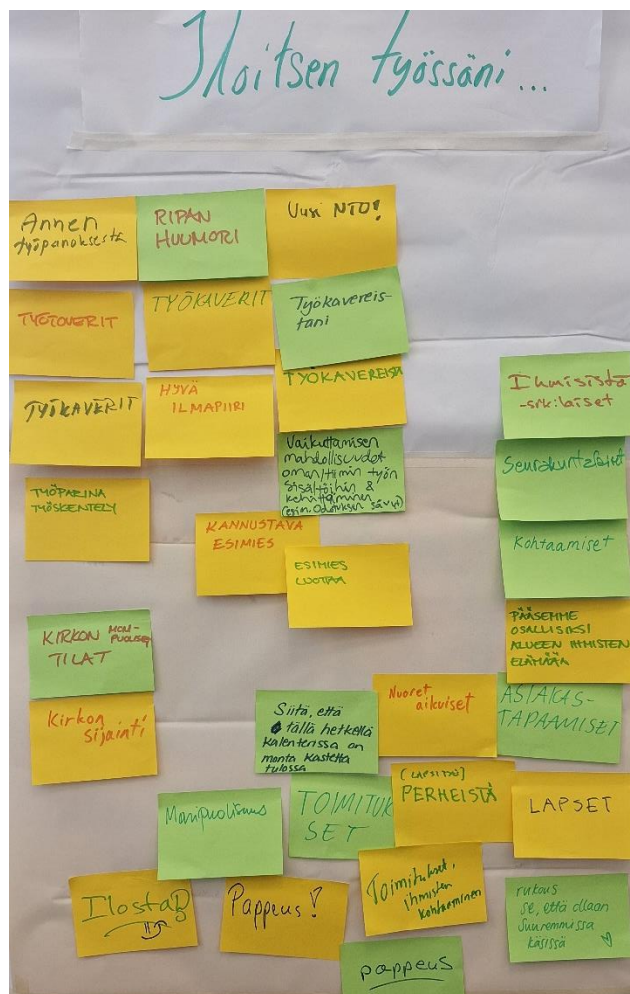

Työn ja työpaikan jatkuvuus herätti huolta. Seurakunnassa on pitkäaikaisia työntekijöitä, jotka kokivat huolta myös siitä, mitä heidän kehittämälleen työlle tapahtuu, kun he jäävät eläkkeelle. Työpaikan pysyvyys huoletti myös.

Sisäisen viestinnän haasteet koettiin huolenaiheiksi. Keskustelua käytiin myös avoimuuden kulttuurista sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Ikuiset kertomukset ja perusteeton huolipuhe: koetaan kuormittavaksi kuulla oman työyhteisön ulkopuolelta tulevaa jatkuvaa huolipuhetta, kun omassa seurakunnassa tilanne ei ole niin synkkä kuin monessa muussa paikassa.

Iloitsen työssäni

Ilon aiheita tuli työskentelyssä runsaasti.

Työkaverit keräsivät runsaasti kiitosta, monet myös nimeltä mainiten. Toistuva teema oli ylipäänsä ihmiset, mikä määritelmänä laajeni seurakuntalaisiin ja esimerkiksi perheisiin, joita työssä kohdataan. Työyhteisön sisällä mainintoja keräsi myös esimies.

Ilon aiheiksi mainittiin myös se, että voi tehdä palkkatyötä, joka on merkityksellistä. Ilonaiheita löytyi esimerkiksi seurakunnan työntekijäidentiteetistä (ainakin pappisuuden osalta) ja työn hengellisyydestä. Tässä yhteydessä mainittiin esimerkiksi rukous ja kokemus ”suuremman käsissä olemisesta”.

Huolipuheen vastakohtana nousi esiin myös myönteisen puheen ja ilon jakamisen itseään ruokkiva luonne. Ilo oli mainittu ilonaiheena.

Hiippakuntadekaani nosti esiin edellisen päivän seurakuntaneuvoston kuulemisessa esiin nousseet huomiot erilaisuuden kohtaamisen seurakunnan sisällä. Tässä yhteydessä tutustuminen ihmisten välillä oli huomattu helpottavan yhteistyötä, jota muuten erilaiset näkemykset ja keskinäisen ymmärtämisen ongelmat vaikeuttavat.

Työntekijöiden kommentteja torityöskentelyn purkamiseen:

Miten seurakunta olisi paikka, joka olisi magneetti ja vetäisi ihmisiä puoleensa?

Kirkolliset opiskelijat ilonaiheena.

Esiin nousi myös, että musiikki tuottaa työssä paljon iloa.

Ilonaiheeksi nostettiin myös, että työssä on tekemisen kulttuuri. Työntekijät eivät koe kiertävänsä työssään kehää.

Mainittiin onnistuneena mallina diakoninen kauppa. Malli on kehitetty Pitäjänmäessä. Tavoitteena on, että tulijan tarpeet tulisi huomioitua kokonaisvaltaisesti. Kokonaisuuteen sisältyy esimerkiksi ruoanjakoa ja sielunhoidollista keskustelua. Toimintatapa alkoi projektina, mutta sen ympärille on kasvanut yhteisöllistä toimintaa. Diakonien kokemuksen mukaan vastaavanlaisen toiminnan pyörittäminen ei olisi mahdollista pelkästään heidän resursseillaan. Tuessa on paljon vertaisavun elementtejä. Toiminta on opettanut, että avussa ei ole kyse siitä, että ihmiset yleisesti ottaen haluaisivat olla auttamisen kohteita, vaan aktiivisia toimijoita. Esimerkkinä diakonit kertoivat Pajamäen aamukahvista, jossa paikalliset diakoniatyön asiakkaat olivat valmistelleet diakonille lämpimän ja kuivan istumapaikan niillä resursseilla, joita heillä oli käytössä (ilmaisjakelulehdet).

Myös avoimuus nostettiin esiin: onko sitä todellisuudessa? Erityisesti omaan työhön liittyvän tiedonsaannin koettiin välillä takkuavan.

Nostettiin esille myös, että kutsuvuus koetaan esimerkillisenä.

Piispan loppupuheenvuoro

Piispa tarttui puheessaan kysymykseen siitä, miten tämä paikka voisi olla magneetti? Piispa huomautti, että magneetti paitsi vetää puoleensa, myös säilyttää pidon.

Keskeisiksi tekijöiksi seurakunnan pitovoimassa piispa nosti teemat kiitos, kasvot ja Kristus.

Kiitos-teemasta piispa nosti esiin myönteisten sanojen ja kiitosten sanojen voiman. Hän huomautti, että Pitäjänmäen seurakunnassa aistii hyvän puhumisen hengen ja kulttuurin. Hyvän puhumisen ja tekemisen kulttuuri voi ilmetä pienissä asioissa. Näiden huomaaminen vaatii myös herkkyyttä ja pysähtymistä. Monet ystävällisyyden signaalit tulkitaan usein arkipäiväisinä tai toisen ominaisuuksina, vaikka niiden kautta voisi myös huomata ja tunnistaa oman tai toisen toiminnan vahvuuksia.

Kasvot-teemasta piispa nosti esiin ensivaikutelman tekemisen tärkeyden. Kirkon työntekijät edustavat jokaisessa kohtaamisessa koko kirkkoa. Kohtaamiset luovat mielikuvaa siitä, millainen kirkko on. Kohtaamisessa ihminen ei useinkaan näe työtehtävää tai titteliä, vaan ihmisen, joka edustaa kirkkoa itsenään.

Kristus-teemasta piispa huomautti, että viime kädessä tulee kuitenkin muistaa, ettei kirkon työ ole oman itsensä edustamista. Olennainen kysymys ei välttämättä siis ole, mitä me voimme tarjota vaikkapa kolmekymppiselle, vaan mitä Kristus voi tarjota. Kristuksen vapauttava evankeliumi on oikein tarjottuna edelleen relevantti ihmisille, vaikka heidän taakkansa ja murheensa voivatkin olla hyvin erilaisia kuin Raamatun kontekstissa tai edes muutama vuosikymmen sitten.

Piispa huomautti, että Pitäjänmäen seurakunnassa moni näistä asioista näyttää työssä toteutuvan varsin hyvin.

Kirkkoherran loppupuheenvuoro:

Kirkkoherra Vuori aloitti puheenvuoronsa muistelemalla edellistä piispantarkastusta vuodelta 2007. Tuolloin oli kysely työntekijöiltä sanoja, jotka liittyivät seurakunnan työhön. Tuolloin keskeisimmäksi sanaksi oli noussut palveleminen.

Toimiva seurakunta palvelee ihmisiä rakkaudella, oli todennut silloin seurakunnan diakoniatyöntekijä.

Vuori muistutti, että seurakunnan työntekijöillä riittää paljon tehtävää. Hyviin lukuihin ei voi tuudittautua, vaan pitää muistaa myös haasteet. Edellisessä piispantarkastuksessa oli kannettu huolta kasteprosentin nostamisesta ylöspäin 70 prosentista. Nykyinen prosentti on alle 40.

Vireä, rukoileva ja laulava seurakunta, oli luonnehdittu seurakuntaa 2007. Vuori huomautti, että palveleminen on tärkeää. Tärkeää olisi myös rohkaista ja auttaa seurakuntalaisia eteenpäin.

Luottamushenkilöiden kuuleminen

Paikka: Pitäjänmäen kirkon seurakuntasali

Aika: Ke 11.9.2024 klo 18–20.30

Osallistujat:

Tuomiokapituli: Teemu Laajasalo, piispa, Reijo Liimatainen, hiippakuntadekaani, Ritva Saario, lakimiesasessori, Maikki Viljanen-Pihkala, pappisasessori, Satu Huttunen, piispan erityisavustaja, Anna-Tiina Järvinen, hiippakuntas sihteeri, Auli Saarsalmi-Paalamaa, notaari / kappalainen, Vantaankosken seurakunta

Pitäjänmäen seurakunnan seurakuntaneuvosto: Maika Vuori, kirkkoherra, Anne Ylönen, seurakuntas sihteeri, Johanna Tuomi, Anja Ollila, Heikki Riipi, Aapo Rikala, Anna Laine, Henri Vetterranta, Jukka Tuominen, Pirkko Turunen, Eero Junkkaala, Raija Korhonen

Poissa: Sakari Karjalainen, Jenni Ruottinen

Luottamushenkilöiden kuulemiseen osallistuivat Pitäjänmäen seurakuntaneuvoston jäsenet. Jäsenet on valittu kahdelta listalta, *Aktiiviseurakuntalaiset* ja *Tulkaa kaikki*. Kuulemisessa kartoitettiin seurakunnan ydinlukuja, seurakuntaneuvoston puhekulttuuria ja sitä, miten Helsingin seurakuntayhtymän strategiaa toteutetaan Pitäjänmäen seurakunnassa. Lisäksi piispa oli saatavilla muita esille nousevia asioita varten.

Työskentelyn avaus:

Kuuleminen aloitettiin virrellä 429. Kirkkoherra Maika Vuori totesi puheenvuorossaan, että Pitäjänmäen seurakunta on pieni ja ketterä. Seurakunnalla on noin 8000 jäsentä, mikä on lähellä Suomen seurakuntien keskiarvoa. Piispantarkastus on pidetty Pitäjänmäellä viimeksi vuonna 2007. Piispa Teemu Laajasalo kiitti virsivalinnasta, koska virren 429 sanoma on toivo ja mahdollisuudet. Piispa lupasi, että piispantarkastus järjestetään seuraavan kerran aikaisemmin kuin 17 vuoden kuluttua.

Torityöskentely:

Hiippakuntadekaani ohjasi torityöskentelyn, jonka aikana luottamushenkilöt kiersivät kioskeilla ja saivat kertoa näkemyksiään seurakuntaneuvoston puhekulttuurista, ydinlukuista ja strategiasta. Piispa oli saatavilla muita esille tulevia asioita varten. Torityöskentely purettiin yhdessä.

1. Kioski: Miten seurakuntayhtymän strategia näkyy Pitäjänmäen seurakunnan valinnoissa? (*Ritva Saario, Maikki Viljanen-Pihkala*)

Luottamushenkilöt toivat esille skeptisyytensä strategiaa kohtaan, koska yhteiset strategiat on koettu yläpilveksi. Konkreettisiin, mitattaviin asioihin, laadullisiin mittareihin ja määrärahojen jakamiseen on kiinnitettävä huomiota. Luottamushenkilöt kuitenkin toivoivat, että uusi strategia voisi konkretisoidua Pitäjänmäen seurakunnan alueella. Luonteviksi liittymäkohdaksi strategiaan luottamushenkilöt mainitsivat nuoret aikuiset ja monikielisen työn. Luottamushenkilöt toivoivat, että seurakuntayhtymän strategian lisäksi Pitäjänmäen oma strategiatyö pääsisi vauhtiin.

2. Ydinluvut numeroina (*Satu Huttunen*)

Luottamushenkilöt olivat yhtäältä huolissaan siitä, että osa ydinlukuista kuten kasteiden määrä ovat laskevia. Toisaalta he kokivat ydinluvut toivoa luovina, koska muutokset eivät ole olleet 12 vuoden aikana hälyttäviä. Myös muutokset ydinlukujen laskevaan trendiin ovat mahdollisia. Pitäjänmäen seurakunnan alueelle muuttaa lisää ihmisiä ja esimerkiksi seurakunnan varhaiskasvatustyöllä on hyvä maine. Myös avioliittoon vihkimisten määrä voi vain pienellä lisäyksellä näyttää aivan erilaiselta.

Luottamushenkilöt kiinnittivät huomiota henkilöstön määrään. Mikäli henkilöstöä joudutaan tulevana vuosina vähentämään, vapaaehtoisten rekrytoimiseen on syytä kiinnittää huomiota nyt, kun henkilökunnalla on vielä aikaa vapaaehtoisten rekrytointiin ja ohjaamiseen.

3. Puhekulttuuri Pitäjänmäen seurakuntaneuvostossa (*Reijo Liimatainen, Anna-Tiina Järvinen*)
Luottamushenkilöt tukevat puheenjohtajan ja kirkkoherran työtä parhaiten perehtymällä esityslistoihin, kertomalla oman sekä äänestäjensä mielipiteen, keskustelemalla ja antamalla tilaa. Lisäksi luottamushenkilöt toivat esille puheenjohtajan arvostamisen ja kannustamisen merkityksen sekä sen, että luottamushenkilöiden on hyvä tuntee oma roolinsa ja tehtävänsä.

Luottamushenkilöt haluavat olla edistämässä puhekulttuuria, jossa kunnioitetaan vastakkaisia mielipiteitä, arvostetaan eri tavalla ajattelevia ja toimitaan niin, että asioissa päästään eteenpäin. Virheisiin ei tule jäädä kiinni vaan niistä voidaan oppia.

Luottamushenkilöt toivat esille, että neuvostokollegan ajattelutapaa auttaa ymmärtämään se, että omakin vakaumus on vankka. On tärkeä oivaltaa, että jokaisen luottamushenkilön uskontulkinta on oma, mutta se voi olla erilainen kuin muiden. Neuvoston jäsenet totesivat myös, että näkemysten jakautuminen kahtia monessa eri kysymyksessä kärjistää mielipiteitä. Neuvoston muistuttivat, että on paljon asioita, jotka eivät liity kirkkopoliittisiin valtataisteluihin.

Liimatainen ja Järvinen pitivät tärkeänä sitä, että seurakuntaneuvosto toi rohkeasti esille neuvoston puhekulttuuriin liittyviä kipukohtia.

4. Piispan kioski (*Teemu Laajasalo*)

Luottamushenkilöt toivat esille, että he edustavat yhtäältä erilaisia kirkkopoliittisia linjoja, jotka näkyvät esimerkiksi äänestyksissä sekä siinä, miten kokouksiin valmistaudutaan. Toisaalta on paljon asioita, jotka eivät pelkisty kirkkopoliittisiin linjoihin.

Luottamushenkilöt kiittivät kirkkoherraa, joka on tehnyt työtä omalla persoonallaan. Jyräämisen sijaan hän on saanut ihmisiä käymään kirkossa ja kantamaan vastuuta. Luottamushenkilöt kiittivät myös varapuheenjohtajaa keskustelun johtamisesta niin, että jokaisen näkemyksille on tilaa.

Luottamushenkilöt olivat huolissaan siitä, jääkö kokouksiin valmistautumiselle riittävästi aikaa. Kokousmateriaalit on hyvä saada ajoissa.

Piispa muistutti, että suomalaiset seurakunnat on järjestetty parokiaalisesti, joissa erimielisyys on ominaisuus. Sekä kirkkoherran että luottamushenkilöiden tehtävä on rakentaa seurakunnasta sellainen, että kaikki mahtuvat siihen mukaan. Lisäksi luottamushenkilöiden tehtävä on tukea operatiivista johtoa, joskin muistaa neuvoston ja operatiivisen työn rajat. Lopuksi piispa totesi, että Pitäjänmäen seurakuntaneuvosto on neuvosto, joka selvästi haluaa kantaa vastuuta. Neuvoston kuulemisesta välittyi ilo ja toivorikas ilmapiiri.

Piispa avasi keskustelun: ei keskustelua.

Työskentelyn päätös:

Kirkkoherra Maika Vuori korosti loppupuheenvuorossaan, että hän on iloinen ja ylpeä sekä Pitäjänmäen seurakunnasta että seurakuntaneuvostosta. Vuori totesi, että neuvostokausi on puolivälissä ja siihen on kuulunut niin hyviä kuin kipeitä asioita. Ajoittain on ollut myös tarpeen etsiä yhteisiä tavoitteita. Vuori muistutti, että Pitäjänmäen seurakunta edustaa monella tapaa keskiarvoa niin Suomessa kuin Helsingissä. Myös kirkkopoliittiset asetelmat ovat samankaltaisia kuin suuremmissa kontekstissa. Monesti vaikeissa kysymyksissä kysymys on siitä, tulevatko näkemykset kuulluiksi ja kokeeko jokainen olevansa tärkeä omine näkemyksineen. Vuoren mukaan tärkeää on lopulta se, että "laulamme eri äänillä yhdessä, suostumme antamaan asiat Jumalalle ja olemaan Kristuksen katseen alla."

Työskentely päätettiin virteen 273.

Pitäjänmäen seurakunnan piispantarkastus, luottamushenkilöiden kuuleminen.

Pitäjänmäen seurakunnan piispantarkastus, luottamushenkilöiden kuuleminen. Kuvassa Aapo Rikala (vas.), Teemu Laajasalo, Raija Korhonen, Johanna Tuomi ja Anja Ollila.

Ensimmäinen vierailupäivä 25.9. 2024

Vierailu Pitäjänmäen peruskoulussa

Paikka: Pitäjänmäen peruskoulu, Viinenukka 6

Aika: 12.00-13.30

Paikalla: Teemu Laajasalo, piispa, Ritva Saario, lakimiesasessori, Satu Huttunen, piispan erityisavustaja, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, pappisasessori, Anna-Tiina Järvinen, hiippakuntas sihteeri, Tiina Kaarevirta, tarkastuksen notaari

Pitäjänmäen seurakunnasta Maika Vuori, kirkkoherra, Tuula Pitkänen, nuorisotyönohjaaja, Jukka Vanne, kappalainen, Oskari Ahola, nuorisotyönohjaaja, Aapo Rikala, seurakuntaneuvoston jäsen sekä Leena-Maija Tuominen, seurakunta-aktiivi

Pitäjänmäen peruskoulusta Outi Hokkanen, rehtori, Henna Nurmi, katsomusaineiden lehtori, sekä oppilaita kahdeksansilta ja yhdeksänsiltä luokilta

Rehtori Outi Hokkanen toivotti vieraat tervetulleiksi. Seurasi lyhyt esittäytyminen. Sen jälkeen katsomusaineiden lehtori Nurmi kertoi, että oppilaat ovat valmistaneet kysymyksiä piispalle. Oppilaat kysyivät piispalta, mikä ikäinen piispa on, mitä hän harrastaa, onko piispan isä ollut mukana seurakunnan toiminnassa, onko hän aina halunnut piispaksi, miksi hän halusi piispaksi, kuinka paljon uskonto vaikuttaa hänen elämäänsä työn ulkopuolella, mitkä ovat hänen parhaimmat ja huonoimmat kokemuksensa piispana, miltä hänestä tuntui, kun hänestä tuli Helsingin piispa, mitä hän ajattelee naispappeudesta, mitä piispa ajattelee siitä, että maailmassa soditaan uskontojen takia, mitä mieltä piispa on samaa sukupuolta olevien avioliitosta, onko piispa saanut ikinä ketään kääntymään kristityksi, ja onko piispa koskaan valinnut ketään lähetystyöntekijää. Piispa vastasi kysymyksiin huolellisesti paneutuen ja totesi, että oppilaille on todella hyviä kysymyksiä, jotka ovat teemoiltaan laidasta laitaan.

Tunnelma oli lämmin ja keskustelevalta. Piispa vuorostaan tiedusteli oppilailta, ovatko jotkut käyneet rippikoulun ja mikä siellä oli kivointa ja mikä tylsintä. Oppilaat kertoivat tutustuneensa siellä uusiin kavereihin. Piispa totesi, että rippikoulu on suosittu, koska siellä saa uusia kavereita ja koska siellä myös voi pohtia sellaisia asioita, mitä ei muuten ehkä tulisi ajatelleeksi. Piispa totesi, että riparit ovat tärkeitä. Piispa kertoi, mikä piispantarkastuksen historia on ja mitä tarkastus pitää sisällään. Piispa kertoi tarinoita oppilaille, ja he kuuntelivat kiinnostuneina. Piispa kiitti mahdollisuudesta vierailuun ja rehtori kiitti piispaa vierailusta. Lopuksi annettiin oppilaille aplodit.

Oppilaiden poistuttua tunneillensa rehtori Hokkanen kertoi vieraille Pitäjänmäen peruskoulusta. Siellä on oppilaita yli 500 henkilöä ala- ja yläkoulussa. Koulussa on erityisluokkia ja VALO-luokka. Koulussa on myös erityisoppilaita ja S2-oppilaita sekä oppilaita sijoituslaitoksissa Napendassa ja Rinnekodissa. Yläkoulun puolelle ruvetaan kehittämään tanssi- ja liikepainotusta. Koulussa on myös viittomakielen opetusta. Koulu on myös mukana hankkeessa, jossa tavoitteena on estää nuorison jengiytymistä. Piispa totesi, että moni asia on muutoksessa ja se näkyy nuorison käyttäytymisessä. Piispa tiedusteli rehtorilta, miten opettajat pärjäävät nykymaailmassa nuorten haasteiden kanssa. Tästä käytiin keskustelua ja se laajeni koskemaan erilaisia perhetilanteita. Piispa tiedusteli, mitä on tehtävissä, kun myös opettajan tai rehtorin asema on muutoksessa. Rehtori totesi, että perheet tarvitsevat tukea ja koulusta he tukevat perheitä mahdollisimman hyvin. Rehtori ja lehtori kertoivat myös, että rasismi on tuttu ilmiö heilläkin. Tarvitaan yhteistyötä eri uskontojen ja kirkkokuntien välillä, jotta tulee vahva viesti siitä, että erilaisuus on hyväksyttyä. Katsomuskasvatus on tarpeen etenkin, kun tulevaisuudessa ulkomaalaistaustaisten, eri kieliä

puhuvien ja eri uskontoisten ja - kulttuuristen oppilaiden osuus tulee kasvamaan paljon. Opettajakunnassa eri taustaiset opettajat ovat lisääntymässä.

Piispa Laajasalo piti loppupuheenvuoron, jossa hän kertoi monivuosisataisen historian koulun ja kirkon yhteistyöstä ja ilmaisi halunsa, että kirkko tukee jatkossakin koululaitosta. Hän totesi, että opettajan ja rehtorin työ on kansakunnan kannalta erittäin tärkeää. Lopuksi piispa lausui suuret kiitokset käynnistä.

Kiertoajelu Pitäjänmäellä

Aika: 13.30-14.15

Paikalla: Teemu Laajasalo, Anna-Tiina Järvinen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, Ritva Saario, Satu Huttunen, Maika Vuori, Jukka Vanne, joka toimi autokuskina, Leena-Maija Tuominen, joka toimi paikallisoppaana, Tiina Kaaresvirta, joka toimi notaarina

Seurakunta-aktiivi Leena-Maija Tuominen piti asiantuntevan esittelyn Pitäjänmäestä. Kiertoajelu toteutettiin pikkubussilla, jolla kierreltiin pitkin Pitäjänmäen seurakunnan aluetta.

"Pitsku on maailman paras paikka", ovat pitäjänmäkeläiset todenneet. Rautatie tuli Pitäjänmäelle vuonna 1902 ja Strömbergin tehtaat 1916 alkaen. Nämä mahdollistivat Pitäjänmäen kasvun. Aloitettiin puuhoviloiden rakentaminen. Strömberg, nykyinen ABB on iso työllistäjä Suomessa ja ulkomailla edelleenkin. Pitäjänmäki liitettiin osaksi Helsinkiä vuonna 1946. Opas kertoi, että pajamäkeläisillä, konalalaisilla ja pitäjänmäkeläisillä on oma vahva identiteetti. Pitäjänmäen

suuralueeseen kuuluu useita kaupunginosia ja siellä asuu noin 17000 henkilöä. Työpaikkoja on noin 25 000.

Ajelulla näimme muun muassa Pitäjänmäen kyläkirkon, kampakeraamiselta ajalta olevan Nuolipuiston, villa Droppenin, sekä vierailimme Pitäjänmäen sankarihautausmaalla.

Kuvateksti: Pitäjänmäen sankarihautausmaalla, kuva Tiina Kaaresvirta

[Vierailu Taitotalossa](#)

Aika: 14.30-16.00

Paikalla: Teemu Laajasalo, Ritva Saario, Satu Huttunen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, Anna-Tiina Järvinen, Tiina Kaaresvirta, Maika Vuori, Jukka Vanne, Pitäjänmäen seurakuntaneuvoston jäsen Sakari Karjalainen, seurakuntaneuvoston puheenjohtaja Anna Laine, Taitotalon rehtori Jarkko Paananen, toimitusjohtaja Leena Munter, yhdyshenkilö koulutusasiantuntija Kimmo, laatu- ja vastuullisuuspäällikkö Teija Karjalainen sekä Taitotalon oppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja Mariel Hynynen.

Vierailuun oltiin varauduttu herkullisin kahvitarjoiluun. Rehtori toivotti vieraat tervetulleiksi. Lyhyen esittäytymiskierroksen jälkeen toimitusjohtaja Leena Munter esitteli Taitotaloa. Taitotalo on Suomen suurin oppisopimuskouluttaja aikuisille. He ovat vuonna 2023 saaneet ammatillisen koulutuksen laatupalkinnon. Taitotalolla on paljon erilaisia yrityksiä asiakkaina. Taitotalo on yksityinen ammattioppilaitos. Taitotalolla on järjestämisoikeus 88 eri ammatilliseen tutkintoon. Opiskelijoita on melkein 28 000. Opiskelijat ovat aikuisia, joilla useilla on jo aikaisempi tutkinto ja osaaminen. Osa opiskelijoista kehittää jo olemassa olevaa osaamistaan. Taitotalon arvot ovat yhteistyö, tahto

kehittyä, merkittävyys, luotettavuus. Taitotalossa opiskelee aikuisia eri maista. Rehtori kertoi, että on tärkeää kasvaa paitsi ammatillisesti, myös ihmisenä.

Piispa Laajasalo totesi, että puhuttujen kielten lista on valtava ja kysyi, miltä koulutusmaailma näyttää. Rehtori vastasi turvallisuuden ja digitaalisten valmiuksien korostuvan opinnoissa. Uran alkuvaiheessa opiskellaan vain oppilaitoksessa, sen jälkeen opintoja suoritetaan yhdessä työn teon kanssa. Työtehtävien ohessa opiskellaan samalla koko ajan. Aiemmat opinnot luetaan hyödyksi. Tutkinnot ja tutkinnon osat henkilökohtaistetaan. Jokaisella opiskelijalla on oma opiskelupolku. Taitotalon organisaatiomalli on erilainen kuin muissa vastaavissa oppilaitoksissa. Koulutukset suunnitellaan työpareina opiskelijoiden kanssa.

Opiskelijakunnan hallituksen pj Mariel Hynynen kertoi, miten hyvin Taitotalossa tuetaan opiskelijoita niin opinnoissa kuin yhteisöllisissä asioissa.

Piispa Laajasalo kysyi, mitkä ovat tämän päivän haasteet opiskelijoilla. Rehtorin mukaan haasteet näkyvät yksityiselämän puolelta, sillä jos elämän perusasiat ovat kunnossa, ei opiskelussakaan tule niin paljon haasteita. Kun yhteiskunnassa leikataan avustuksia, niin se heijastuu opiskelijoiden arkeen.

Piispa Laajasalo pohti, mikä on ammatillisen koulutuksen tulevaisuus 20 vuoden kuluttua. Rehtorin mukaan jatkossa ammatillinen koulutus tulee panostamaan ensimmäistä tutkintoaan suorittavaan ja koulutuksiin, jotka työllistävät. Ammatillisen aikuiskoulutuksen perustehtävä tulee siis muuttumaan paljon. Tutkitaan vaihtoehtoja, miten olisi mahdollista vielä tarjota toista tutkintomahdollisuutta opiskelijoille.

Luottamushenkilö Sakari Karjalainen tiedusteli, mitä Pitäjänmäen seurakunta voisi tehdä, jotta se tukisi Taitotaloa? Laatuasiantuntijan mukaan seurakunta voisi liittyä sosiaalisen vastuun näkökulmaan. Rehtorin mukaan kampus on iltaisin tyhjänä, iltatoiminnan järjestäminen voisi olla mahdollista. Kirkkoherra Vuori kertoi yhteistyöstä, jota on jo tehty Taitotalon ja seurakunnan kesken.

Lopuksi piispa Laajasalo lausui kiitoksen sanat: teidän kanssanne keskustellessa, tiloissa ja tuloksissa näkyy hieno elämisen eetos. Hän kuvasi kasvamista ja kehittymistä Taitotalossa inhimillisenä ja arvostavana suhtautumisessa opiskelijaan ja samaan aikaan taitona nähdä opiskelijat yhä taitavimpina ammattiin kasvajina.

Kuvateksti: Ryhmäkuva Taitotalolla

Olkkarin iltaruoka

Paikka: Pitäjänmäen kirkon seurakuntasalo

Aika: 17.00-18.00

Paikalla: Teemu Laajasalo, Satu Huttunen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, Anna-Tiina Järvinen, Ritva Saario, Tiina Kaarevirta, Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra Maika Vuori ja työntekijöitä, vapaaehtoisia, seurakuntalaisia ja luottamushenkilöitä, Suomi-Namibia seuran jäseniä aktiivijäsen Dora Puhakan johdolla, Päivi ja Sakari Löytty SLS:stä sekä heidän työtovereitaan ja ystäviään

Ruoka aloitettiin kello 17 laulamalla Kuule Isä taivaan pyyntö tää. Paikalla oli paljon seurakuntalaisia vauvasta vaariin. Sakari ja Päivi Löytyn ystävät pitivät puheenvuoroja ja toivottivat Löyttyt tervetulleiksi takaisin Suomeen.

Iltamessu Pitäjänmäen kirkolla

Aika: 18.00-18.40

Paikka: Pitäjänmäen kirkko

Paikalla: Teemu Laajasalo, Satu Huttunen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, Anna-Tiina Järvinen, Ritva Saario, Tiina Kaarevirta, Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra Maika Vuori ja työntekijöitä, vapaaehtoisia, seurakuntalaisia ja luottamushenkilöitä, Suomi-Namibia seuran jäseniä, Päivi ja Sakari Löytty SLS:stä sekä heidän työtovereitaan ja ystäviään

Messussa siunattiin kotiin palaavat Namibian lähetit Sakari ja Päivi Löytty. Messun liturgina toimi Siiri Luoma. Messun toteuttamiseen osallistui useita seurakuntalaisia. Ehtoollisen jakopareja oli neljä, mikä oli hyvä, sillä kirkko oli lähes täynnä. Messun musiikin soitti ja lauloi Sakari Löytty. Messun loppuksi hän esitti namibialaisen kappaleen kuoron kanssa.

Kuvateksti: Iltamessun musisointia, kuva Tiina Kaaresvirta

[Keskustelutilaisuus ja Löyttyjen tulojuhla](#)

Aika: 18.45-20.00

Paikka: Pitäjänmäen kirkko

Paikalla: Teemu Laajasalo, Satu Huttunen, Anna-Maija Viljanen-Pihkala, Anna-Tiina Järvinen, Ritva Saario, Tiina Kaaresvirta, Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra Maika Vuori ja työntekijöitä, vapaaehtoisia, seurakuntalaisia ja luottamushenkilöitä, Suomi-Namibia seuran jäseniä, Dora Puhakka Kirkon lähetystoimikunnan jäsen ja Kannelmäen seurakunnan luottamushenkilö, Päivi ja Sakari Löytty SLS:stä sekä heidän työtovereitaan ja ystäviään

Illan avasi kirkkoherra Maika Vuori. Hän kertoi iloitsevansa siitä, että Löyttyjen ja piispan vierailu osuivat samalle illalle. Hän kertoi myös, miten tärkeää on ollut Löyttyjen lähetystyö, ja erityisesti työ naisten ja tyttöjen hyvinvoinnin puolesta Namibiassa. Aktiiviseurakuntalainen ja luottamushenkilö Ilari Rantakari ja pastori Siiri Luoma juonsivat illan.

Löytyn kertoivat työstään Namibiassa. He kertoivat, miten alkoi SLS:n yhteistyö Lucsan kanssa. Silloin aloitettiin hanke sukupuolittuneen väkivallan ehkäisemiseksi ja naisten oikeuksien puolesta. Nykyään Lucsan avustuksella eteläisen Afrikan kirkot kokoontuvat yhteen ja pohtimaan mm sukupuolittunutta väkivaltaa. Lucsa on sitoutunut Luterilaisen maailmanliiton periaatteisiin. Lucsa aloitti myös kampanjan Thursdays in black, naisten väkivaltaa vastustavan kampanjan. Eteläisessä Afrikassa viidentoista kirkon piispat kirjoittivat julkilausuman omia kirkkojaan koskien, jotta naisiin kohdistuva väkivalta poistuisi. Sakari Löytyn toimesta myös musiikin kehittämistyötä on tehty. Sakari Löytty pohti puheenvuorossaan Namibian teologisia virtauksia.

Namibialaislähtöinen seurakunta-aktiivi Dora Puhakka piti puheen koskien yhteyttä ja vastaanottoa, kun ihmisiä tulee toiselta puolen maapalloa. Hän totesi, että Löyttyjen kohdalta yksi vaihe lähetystyöstä on loppunut, mutta uusi alkamassa. Puheessaan hän käsitteli myös kumppanuutta ja johtajuutta.

Seurakuntaneuvoston jäsen, teologi Eero Junkkaala totesi, että lähetystyön tarkoitus on tehdä itsensä tarpeettomaksi. Hän totesi myös, että yhteys paikallisseurakunnan ja lähetystyöntekijöiden kanssa on tärkeää. Rukous toisen puolesta on merkittävässä osassa.

Diakoni Pia Saarela piti puheenvuoron diakoniatyöstä Pitäjänmäen seurakunnassa ja korosti puheessaan sitä, että kaikki saavat olla tarvitsevia. Tämä edellyttää kohtaamista ja osallisuutta.

Seurakuntalainen kysyi, mitä lähetystyötä nyt tehdään Löyttyjen palattua Suomeen. Kirkkoherra vastasi tähän kysymykseen ja kertoi seurakunnan lähetystyöstä.

Piispa Teemu Laajasalo piti loppupuheenvuoron. Piispa Laajasalo totesi illan olleen upean, mutta pitkän, ja kertoi aikovansa olla lyhytsanainen. Piispa kiitti suuresti tästä illasta seurakuntaa ja Löyttyjä heidän omasta puheenvuorostaan ja työstään. Piispa kiitti jokaista hienoista puheenvuoroista.

Hän kertoi kuulleensa kolme sanaa: kansa, kasvot, lahja. Hän totesi, että kristittyinä ylitämme kansallisuusrajat, olemme Taivaan kansalaisia. Hän kertoi, että seurakunta rakentuu ja toimii kasvojen varassa. Jos seurakunta on kasvoton tai jos kasvot ovat tylyt, sillä ei ole mahdollisuuksia toimia. Ne ovat Kristuksen kasvot mutta näyttäytyvät ihmisen kasvoina. Viimeinen teema on lahja; meillä on paljon tämän maailman älyllä ymmärrettävää asiaa. Välillä keskustellaan, onko messu seurakunnan keskus. Piispa toteaa, että messu on seurakunnan keskus, koska se tarjoaa jotain, mitä ihminen ei voi itse tarjota. Siksi olemme olleet tänä iltana lahjan äärellä. Lahja kuitenkin kiteytyy kaikista ihanimmin siihen, virren 429 sanoihin: joka päivä eteemme avautuvat uudet mahdollisuudet ja tiet. Se on sitä lahjaa, mitä meille tarjotaan riippumatta, ymmärrämmekö sitä. Lopetamme illan virteen 429.

Lopuksi kirkkoherra Vuori ohjasi seurakunnan laulamaan onnittelulaulun 50 vuotta täyttäneelle piispa Laajasalolle. Seurakuntalainen piti onnittelupuheen ja ojensi piispalle lahjaksi kämmenristin. Sakari Löytyn kuoro esitti laulun. Tilaisuuden lopuksi piispa Laajasalo siunasi paikallaolijat.

Toinen vierailupäivä 26.9.2024

Vierailu Aamukellarissa

Paikka: Pitäjänmäen kirkon kellari

Aika: Torstai 26.9.2024

Osallistujat tuomiokapitulista: piispa Teemu Laajasalo, piispan erityisavustaja Satu Huttunen, hiippakuntasihteeri Anna-Tiina Järvinen, lakimiesasessori Ritva Saario, pappisasessori Maikki Viljanen-Pihkala sekä piispantarkastuksen notaari Marja Eloranta.

Osallistujat Pitäjänmäen seurakunnasta: kirkkoherra Maika Vuori, diakoni Pia Saarela, diakoni Hele-Elina Saari, seurakuntasihteeri Anne Ylönen.

Aamukellari eli Aamupuuro on torstaisin klo 9-11 kaikille avoinna oleva kohtaamispaikka Pitäjänmäen kirkon kellarissa. Tarjolla on runsas, maksuton aamupala; kahvia, teetä ja puuroa sekä rentoa yhdessäoloa.

Viikoittain aamupuurolle kokoontuu noin 20 kävijää, joista karkeasti laskettuna puolet on aina vakikävijöitä ja puolet uusia kasvoja. Piispan vieraillessa kellarissa paikalla oli kymmenkunta kävijää, jotka ottivat piispan delegaation vastaan yllättyneinä mutta lämmöllä. Keskustelua riitti aina aamupalan herkullisuudesta tuomiokirkon portaiden lukumäärään kuin myös arjen erilaisista haasteista ja iloista. Myös seurakunnan työntekijät saivat osakseen runsaasti kehuja ja kiitosta.

Kuvateksti: Aamukahvilla oli hyvä tunnelma!

”Tällä on suurempi merkitys kuin mitä raporteihin voi kirjoittaa”, kiteytti eräs kävijöistä aamukellarin merkityksellisyyttä. Moni kävijöistä kertoikin aamupuuron olevan yksi viikon kohokohdista - ystävien kohtaamista ja yhteen kokoontumista odotettiin ja se nähtiin äärimmäisen tärkeänä osana

omaa arkea. Myös diakoni Pia Saarela korosti, että paikka on useimmille tärkeä nimenomaan seurakuntayhteyden takia.

Aamupuuron jälkeen piispan delegaatio pääsi tutustumaan Pitäjänmäen kirkon kellarissa toimivaan diakonisen avun Kauppaan.

Kauppa toimii niin kriisirahaston myöntämän ruokapankkirahan kuin avustustenkin turvin. Stadin Safka toimittaa kauppaan tavaraa kahdesti viikossa (terminaalitoimitus sekä kauppakierros) ja lisäksi paikallinen lähikauppa toimii lahjoittajana. Myös yksittäiset seurakuntalaiset voivat tehdä kauppaan lahjoituksia. Kaupan runsas tuotevalikoima sisältää niin elintarvikkeita kuin erilaisia kotitalous- ja hygienia- tarvikkeita.

Kauppa on auki ajanvarauksella maanantaista keskiviikkoon tarpeen mukaan. Kauppakäyntejä on viikoittain keskimäärin 22. Kauppakäynnillä ostoksia ei säännöstellä vaan asiakas saa ottaa juuri sen, mitä tarvitsee ja tämä käytäntö on toiminut hyvin. Diakoni Pia Saarela kiteyttikin kaupan toimintaperiaatteita muun muassa seuraavasti: *”Tässä kaupassa on kaikki jo maksettu, jokainen voi kokea olevansa tässä kaupassa rikas sekä kaikki mitä meillä on, on juuri sinulle”*.

Piispa Laajasalo pohti, kuinka ruoka-apu voisi olla samanaikaisesti inhimillistä ja riittävän tehokasta ja iloitsi, kuinka Pitäjänmäen Kaupassa kaikki tuntuu olevan kohdillaan.

”Tässä ei olekaan kyse meistä tai edes diakoniasta vaan Jumalan rakkaudesta”, totesikin diakoni Saarela lopuksi.

Kuvateksti: Diakonisessa kaupassa piispa Teemu ja Pitäjänmäen diakoniatyöntekijät Hele ja Pia.

Vierailu päiväkerhon avoimet ovet kaikille-tapahtumassa

Paikka: Pitäjänmäen kirkon kirkkosali

Aika: Torstai 26.9.2024

Osallistujat tuomiokapitulista: Piispa Teemu Laajasalo, piispan erityisavustaja Satu Huttunen, hiippakuntasihteeri Anna-Tiina Järvinen, lakimiesasessori Ritva Saario, pappisasessori Maikki Viljanen-Pihkala sekä piispantarkastuksen notaari Marja Eloranta.

Pitäjänmäen seurakunnasta: Kirkkoherra Maika Vuori, kanttori Kylli Ahola, nuorisotyönohjaaja Tuula Pitkänen, lastenohjaajaopiskelija Veera Tikkanen, lastenohjaaja Sari Lippojoiki, lastenohjaaja Anna Helle, varhaiskasvatuksen ohjaaja Sanna Yli-Koski-Mustonen, kirkkomuskariopettaja Heidi Saarikoski, kasvatuksen pappi Jukka Vanne sekä seurakuntasihteeri Anne Ylönen.

Pitäjänmäen seurakunnassa on perheille toimintaa jokaisena arkipäivänä. Avoimet aamut perhekellarissa Pitäjänmäen kirkolla kokoavat paikalle keskimäärin kymmenen perhettä kerrallaan. Piispantarkastuksen aikana perhekellariin järjestettiin *päiväkerhon avoimet ovet kaikille*-tapahtuma, jossa oli läsnä 16 perhettä.

Tapahtuma alkoi torstaina 26.9. klo 9.00 pop up-kirkkomuskarilla. Sen jälkeen perheet siirtyivät kirkkosaliin kuulemaan alustuksia päivän teemasta. Tilaisuuden alussa varhaiskasvatuksen ohjaaja Sanna Yli-Koski-Mustonen esitteli paikallaolijat ja kertoi Pitäjänmäen seurakunnan monipuolisesta varhaiskasvatus- ja perhetoiminnasta sekä kasvun polusta, johon seurakunnan toiminta pohjautuu. Pitäjänmäessä toimintaa on jokaiselle ikäkaudelle ja toiminnan keskiössä ovat vieraanvaraisuus, lähimmäisen rakkauden ilmapiiri, turvallisen tilan luominen sekä ”pyhän pisarat”, joita kristinuskon ja seurakuntien varhaiskasvatustyö pisaroi niin lapsille kuin perheillekin.

Koska paikalla oli paljon pieniä lapsia, pyysi kirkkoherra Vuori piispa Laajasaloa kertomaan, mitä piispantarkastus oikein tarkoittaa. Piispa kuvasi piispantarkastuksen olevan ”pitkä historiallinen jatkumo”, jossa piispa käy seurakunnissa kyselemässä ”mitä seurakuntaan kuuluu”.

Tämän jälkeen kirkkoherra toivotti tervetulleeksi pitäjänmäkeläisen psykologian emeritaprofessori Lea Pulkkisen ja esitti keskustelun alustukseksi muutamia ikiaikaisia mutta samalla hyvin ajankohtaisia kysymyksiä vanhemmuudesta. Ensimmäinen kysymys kuului ”millainen on hyvä kotikasvatus”?

Pulkinen korosti puheenvuorossaan lapsen yksilöllisyyden ja ainutlaatuisuuden ymmärtämistä sekä sitä, kuinka erilaisuus on myös yhteiskuntamme rikkaus. Lapsilähtöisen kasvatuksen kolme keskeisintä periaatetta Pulkkisen mukaan ovat rakkaus, rakenteet ja rohkaisu. Niistä nousevia lapsen tarpeita voi joko tyydyttää tai mitätöidä. Myös piispa

Laajasalo nosti keskusteluun Pulkkisen puheenvuorosta keskeisimpinä teemoina ainutlaatuisuuden ajatuksen sekä kehotuksen rakastaa lasta juuri sellaisena kuin hän on.

Toisessa keskusteluteemassa kysyttiin, miten kirkko voi olla mukana kasvatustehtävässä. Pulkkinen korosti sitä, että lapsi tarvitsee ympärilleen ihmisiä ja peräänkuulutti erityisesti kirkon tehtävää tukea perheitä henkisen kasvun ulottuvuuden osalta. Jos lapsi ei saa eväitä arvomaailmansa kehittymiseen vanhemmiltaan, varhaiskasvatuksesta tai koulusta, jää lapsi median armoille. Pulkkinen peräänkuuluttikin ymmärrystä siitä, miten lapsen maailmankuva ylipäättään muodostuu. Perheet tarvitsevat tukea henkisessä, hengellisessä ja uskonnollisessa kasvatuksessa. Piispan mukaan seurakunnan varhaiskasvatustoiminta opettaa niin arvoja kuin armoakin ja siten sillä on koko perhettä tukeva merkitys. Pulkkinen oli huolissaan siitä, jos tulevaisuuden nuorilta puuttuu oma identiteetti. Tähän piispa toi tervetuloa koulumaailmasta ja keskustelu kääntyi koulussa annettavaan uskonnonopetukseen. Niin piispa Laajasalo kuin professori Pulkkinen toivoivat, että tulevaisuuden malli voisi olla niin sanottu hybridimalli, jossa opetusta annettaisiin sekä oman uskonnon kuin muidenkin katsomusten osalta.

Lopuksi keskusteltiin vielä kännyköiden käytöstä sekä vanhemmuuden positiivisista muutoksista ja myönteisestä kehityksestä, jossa vanhemmat viettävät enemmän aikaa lastensa kanssa. Koska professori Pulkkinen oli puhunut paljon vanhemmuuden hyveistä, luki kirkkoherra Vuori vielä keskustelun päätteeksi Raamatusta Hengen hedelmistä ja muistutti rakkauden olevan kaikkein oleellisinta kasvatustyössä.

Kuvateksti: Kuvassa piispa Teemu Laajasalo, professori emerita Lea Pulkkinen ja kirkkoherra Maika Vuori

Päiväkahvit senioreiden kanssa

Paikka: Pitäjänmäen kirkko

Aika: Torstai 26.9.2024

Osallistujat tuomiokapitulista: Piispa Teemu Laajasalo, piispan erityisavustaja Satu Huttunen, hiippakuntasihteeri Anna-Tiina Järvinen, lakimiesasessori Ritva Saario, pappisasessori Maikki Viljanen-Pihkala sekä piispantarkastuksen notaari Marja Eloranta.

Pitäjänmäen seurakunnasta: Kirkkoherra Maika Vuori, suntio Marko Himanen, luottamushenkilö Sakari Karjalainen, luottamushenkilö Raija Korhonen, suntio Erja Niskanen, diakoni Pia Saarela, diakoni Hele-Elina Saari, luottamushenkilö Jukka Tuominen ja seurakuntasihteeri Anne Ylönen.

Pitäjänmäen kirkolla kokoontuu torstai-iltapäivisin vuoroviikoin Pitäjänmäen Eläkkeensaajat ja Länsi-Helsingin Seniorit, joten myös piispantarkastuksessa oli luontevaa tavata senioreita. *Päiväkahvit senioreiden kanssa*-tilaisuuteen kutsuttiin kaikki Pitäjänmäen seurakunnan alueella toimivat eläkeläisjärjestöt ja heidän edustajiltaan pyydettiin tilaisuuteen alustuksia. Tilaisuuden päätteeksi järjestettiin myös lyhyt piispan kyselytunti sekä kuultiin piispan loppupuheenvuoro.

Tilaisuus alkoi kahvilla sekä kirkkoherra Vuoren puheenvuorolla, jossa kirkkoherra muisteli Pitäjänmäen seurakunnan ensimmäisen kirkkoherran nimenneen seurakunnan aikoinaan ”rakkauden yhteisöksi”. Pitäjänmäessä hyvää työtä on siis tehty pitkään. Tämän jälkeen luottamushenkilö Sakari Karjalainen puhui alustuksessaan ”voimien yhdistämisen puolesta”. Karjalainen kysyi, millaista yhteistyötä kirkko ja eri toimijat voisivatkaan yhdessä tehdä?

Karjalaisen jälkeen puheenvuoron käytti Pitäjänmäen Eläkkeensaajien puheenjohtaja Eeva-Sisko Artell. Pitäjänmäen Eläkkeensaajissa on 170 jäsentä Pitäjänmäestä, Konalasta, Pajamäestä ja Pohjois-Haagasta. Seurakunta tarjoaa järjestölle kokoontumistiloja ja yhteistyötä tehdään myös Helsingin kaupungin ja esimerkiksi Pitäjänmäen koulun kanssa.

Artell kertoi yhdistyksen yli 60-vuotisesta historiasta ja korosti sitä, kuinka tärkeää on koota ihmiset yhteen. Pitäjänmäen Eläkkeensaajat kokoavatkin ihmisiä yhteen monipuolisella yhdistystoiminnallaan kuten jäsentapaamisillaan, kulttuuritoiminnallaan ja asiantuntijaluennoillaan. Lisäksi Eläkkeensaajat järjestävät syntymäpäiväjuhlia, kevät- ja joulujuhlia sekä erilaisia peli-, harraste-, liikunta-, käsityö- ja kirjallisuuskerhoja. Myös kummitoiminta pienten koululaisten kanssa on yhdistykselle tärkeä tapa toimia ja vaikuttaa. Slogan ”parempaa ikää Pitskussa ja Konalassa” tiivistääkin mainiosti Eläkkeensaajien toiminnan ytimen.

Seuraavaksi puheenvuoron käytti Olavi Nieminen Länsi-Helsingin Senioreista. Yhdistys on perustettu 14 vuotta sitten ja jäseniä sillä on 98. Kuukausitapaamisten lisäksi Länsi-Helsingin Seniorit järjestävät erilaisia tapahtumia, kulttuuritilaisuuksia sekä kerhoja, kuten keila- ja kävelykerhoja. Kerhot ovat avoinna kaikille, eikä niihin osallistuminen velvoita yhdistyksen jäsenyyttä. Nieminen kiitteli puheenvuorossaan myös lämpimästi kirkkoa ja Pitäjänmäen seurakuntaa, joka tarjoaa tilojaan yhdistyksen käyttöön.

Kaija Hömppi Pitkosta eli Pitäjänmäen ja Konalan Korttelikerhosta kertoi Pitkon olevan yhteisö, jossa saa kokoontua yhteen ja jakaa myös omia huoliaan ja murheitaan. Pitkon merkitykselliseen työhön kuuluvat niin syntymäpäivämuistamiset kuin kevät- ja joulujuhlatkin. Myös Hömppi kiitteli kirkkoa siitä, miten se on yhdistystä vuosien varrella tukenut.

Viimeisen etukäteen pyydetyn puheenvuoron käytti Meri-Tuuli Mikkonen Kotikallion palvelukeskuksesta. Kotikallio tarjoaa ympärivuorokautista palveluasumista, hoitoa ja huolenpitoa

ikäntyneille asukkailleen. Mikkonen kehui Kotikalliota ”ihanaksi yhteisöksi”, jossa on ”timanttiset hoitajat” ja jossa erilaista viriketoimintaa kuten harrastekerhoja ja ulkoilumahdollisuuksia järjestetään vapaaehtoisvoimin. Myös seurakunta on mukana Kotikallion arjessa muun muassa järjestämällä hartaushetkiä ja osallistumalla Senioritonni-tapahtumaan. Puheenvuoron päätteeksi muistutettiin Pitäjänmäen alueella käynnissä olevasta etsivän vanhustyön projektista.

Puheenvuoroalustusten jälkeen seurasi piispan kyselytunti, jossa seurakuntalaiset saivat käyttää puheenvuorojaan. Birgitta Rantakari kannusti puheenvuorossaan ottamaan laajasti yhteyttä päättäjiin ja päätöksentekijöihin. Hän rohkaisi eri toimijoita yhteistyön suunnitteluun ja muistutti verkostoitumisesta maahanmuuttajavanhusten auttamiseksi.

Helena Lauriala peräänkuulutti seniorijärjestöjen aktiivisuutta eduskunnan suuntaan. Eeva-Sisko Artell taas nosti esiin huolen turvakotien asiakasmäärien kasvusta ja kysyi, mitä kirkko voisi asialle tehdä? Lopuksi Raija Korhonen puhui huolestuttavasta asenneilmapiirin muutoksesta sekä eläkevihamielisuuden kasvusta.

Tilaisuuden päätteeksi kuultiin vielä piispa Laajasalon oma puheenvuoro, joka alkoi piispan delegaation esittäytymisellä. Sen jälkeen piispa Laajasalo pohti, mikä on syy tai halu kuulua johonkin yhteisöön. Piispa Laajasalo listasi kolme eri syytä: saa palveluja, saa liittyä johonkin identiteettiin ja yhteys eli kokemus siitä, ettei ole yksin vaan kuuluu johonkin. Piispa muistutti, että kuntia ja kirkkoa yhdistävät juuri nämä kolme asiaa ja seurakunta tarjoaakin ikään kuin sateenvarjon alueen eri toimijoille. Seurakunnan tehtävä on yhdistäminen – paitsi ihmisten yhdistäminen, niin ennen kaikkea ihmisten yhdistäminen hyvään Jumalaan.

Piispan mukaan Pitäjänmäen seurakunnassa ovat sekä juuret että oksat kunnossa. Kirkko on Pitäjänmäessä ”Kristuksen istuttamana” mutta samalla eri suuntiin innovatiivisesti kasvavana seurakuntana. Pitäjänmäessä seurakunnan ja erilaisten yhdistysten ja järjestöjen on hyvä yhdessä tehdä uusiakin palveluja. Lopuksi piispa vastasi vielä seurakuntalaisten kysymyksiin ja huolenaiheisiin korostaen samalla, että on myös paljon asioita, jotka ovat hyvin. Piispa muistutti nuoresta sukupolvesta, joka on joutunut kasvamaan ”kriisistä kriisiin”. Nämä nuoret tarvitsevat ympärilleen ihmisiä, jotka antavat mittasuhteita ja perspektiiviä. Tähän tärkeään tehtävään piispa Laajasalo lopuksi senioreita kutsui.

Yritysvierailu Bluefors Oy

Paikka: Bluefors Oy, Arinatie, Helsinki

Aika: Torstai 26.9.2024

Osallistujat tuomiokapitulista: Piispa Teemu Laajasalo, piispan erityisavustaja Satu Huttunen, hiippakuntasihteeri Anna-Tiina Järvinen, lakimiesasessori Ritva Saario, pappisasessori Maikki Viljanen-Pihkala sekä piispantarkastuksen notaari Marja Eloranta

Pitäjänmäen seurakunnasta: Kirkkoherra Maika Vuori, luottamushenkilöt Raija Korhonen ja Anna Laine.

Bluefors Oy:stä: Chief Executive Officer Jonas Geust ja Trade Compliance Officer Tuomas Nirvi.

Bluefors Oy on vuonna 2008 perustettu yritys, jonka ”juuret ovat Otaniemen kylmälaboratoriossa” ja tehtaat Helsingin Pitäjänmäessä ja Syracuseessa, New Yorkissa. Bluefors tarjoaa kryogeenisiä jäähdytysratkaisuja kvanttitieteologiaan, fysiikan perustutkimukseen sekä muihin matalan lämpötilan sovelluksiin. ”Me valmistamme pakastimia mutta hirveän kylmiä sellaisia”, kiteytti toimitusjohtaja Geust kansankielellä Blueforsin liikeidean.

Bluefors on omalla alallaan maailman johtava toimija sekä markkinajohtaja. Blueforsin liikevaihto oli vuonna 2023 n. 190 miljoonaa euroa ja se työllistää noin 630 työntekijää, joista yli 400 työskentelee Pitäjänmäessä. Työntekijät edustavat globaalisti noin 50 eri kansallisuutta, Pitäjänmäellä noin 45:tä.

Piispantarkastuksen vierailulla Blueforsin Jonas Geust ja Tuomas Nirvi kertoivat laajasti yrityksen liikeideasta ja -toiminnasta. Kvanttitietokoneet tarvitsevat toimiakseen lähes absoluuttisen nollopisteen ja Blueforsin valmistamalla jäähdyttimellä päästään tähän. Lisäksi yrityksessä tehdään tutkimusta siitä, mitä tietyissä lämpötiloissa voi tehdä. Geust muistutti, että nyt kvanttitietokoneet ovat lähinnä tiedekäytössä mutta tulevaisuudessa ne saattavat olla myös yksilön saavutettavissa.

Keskustelussa esiin nousivat myös nykypäivän yritystoiminnan haasteet, joista maailmanpoliittinen tilanne vaikuttaa monella tapaa myös Blueforsin toimintaan. Kiinan kaupan päättyminen, Yhdysvaltojen poliittisesti epävarma tilanne sekä maailmalla käydyt sodat heijastuvat myös Blueforsiin.

Toinen Blueforsille ajankohtainen haaste on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä Suomen houkuttelevuus teknologiamaana. Geust kysyi, miten luoda Suomeen ja EU:n alueelle lisää teknologiayrityksiä? Hän korosti Suomessa olevan paljon erinomaista osaamista ja teknologiateollisuuden mahdollisuuksia tulisikin turvata entistä paremmin. ”Kaikki lähtee koulutuksesta”, Geust sanoi ja toivoi yhteiskunnan panostavan enemmän peruskoulutukseen, jotta eri alojen osaajia saataisiin yritysten palvelukseen. Myös huippututkimukseen tulisi Suomessa panostaa entistä enemmän.

Geust näki, että myös kirkolla on oma, tärkeä roolinsa järkevöittää työperäiseen maahanmuuttoon liittyvää keskustelua. ”Tiedeyhteisössä tärkeää ei ole maa vaan se, mitä tehdään”, kiteytti Geust. Piispa kysyi, mitä pitäisi tapahtua, jotta *Bluefors-henkinen toivo* lisääntyisi Suomessa? Blueforsissa uskotaan, että keskittymällä uskallukseen ja uskaltamiseen, ei ongelmiin, syntyä kasvuyrityksiä ja menestystarinoita. Keskustelu tiivistyi ajatukseen ”Me emme tarvitse yhtä Nokiaa vaan viisikymmentä Blueforsia”.

Vierailu päättyi tehdaskierrokseen, jolla kirkkoherra Vuori muistutti, että ”me emme ole kansankirkko vaan kansojen kirkko”. Pitäjänmäen seurakunta ja sen toiminta onkin aina avoinna myös Blueforsin kansainväliselle väelle.

Kuvateksti: Vierailulla Blueforsin tehtaalla

Piispantarkastuksen messu

Piispa kiitti päätöspuheenvuorossaan Pitäjänmäen seurakuntaa ja muistutti, että tarkastuksen raportti tulee myöhemmin nähtäväksi. Piispantarkastuksia on pyritty pitämään säännöllisesti, edellisen kerran Pitäjänmäen seurakunnassa vuonna 2007.

Piispantarkastuksen ensipäivinä kuultiin työyhteisöä, hallintoa, luottamushenkilöitä ja viestintää. Vierailupäivät alkoivat tutustumalla Pitäjänmäen peruskouluun, jossa tavattiin rehtori Outi Hokkanen ja eri-ikäisiä koulun oppilaita. Kiertoajelu Pitäjänmäessä johdatteli Suomen suurimman aikuisten kouluttajan, Taitotalon, tiloihin. Siellä toimitusjohtaja Leena Munter kertoi kuulumisia. Lopuksi osallistuttiin Olkkarin iltaruokailuun. Vierailupäivä päättyi messuun ja Namibia-aiheiseen keskustelutilaisuuteen. Toinen vierailupäivä käynnistyi diakoniatyön järjestämällä aamupurolla Kellarissa. Samalla tutustuttiin diakoniseen kauppaan. Matka jatkui päiväkerhoon, jossa vieraili emeritaprofessori Lea Pulkkinen. Lounasta nautittiin Talin kartanossa. Senioreiden kuulumisia kuultiin päiväkahveilla, myös piispan kyselytunti pidettiin samassa yhteydessä. Vierailupäivä päättyi yritysvierailuun ultrakylmäjäähdytyslaitteita kvanttitietokoneympäristöön tuottavassa Blue Forcessa.

Piispa painotti messun päätöspuheenvuorossaan, että vierailut ovat merkittäviä, jotta voidaan ymmärtää seurakunnan toimintaympäristöä. Messussa on kiitoksen aika. Pitäjänmäen seurakunnalla on hienot juuret ja oksat: syy miksi ollaan ja oleminen ajassa. Tarkastus aloitettiin rukouksella, mutta aidosti haluttiin kohdata myös alueen ihmisiä. Eri-ikäiset ihmiset ovat iloinen ja tärkeä asia, jolle tulevaisuus rakentuu. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa osoittaa, ettei olla umpiossa. Piispa nosti esiin diakoniatyön, aamukahvit ja diakonisen kaupan, joka on hieno onnistuminen. Seurakunnan kasvot ovat läsnä. Työntekijät ja luottamushenkilöt ovat läsnä kohtaamassa ihmisiä. Päätöspuheenvuoron lopuksi piispa kiitti työntekijöitä, luottamushenkilöitä, seurakuntalaisia, tuomiokapitulin väkeä, sekä kirkkoherra Maika Vuorta.

Messussa vallitsi lämmin henki. Herkkää tunnelmaa synnyttivät kanteleen sointi ja seurakuntalaisten ääni messun toteutuksessa.

Piispantarkastuksen johtopäätökset

Edellinen piispantarkastus toimitettiin Pitäjänmäen seurakunnassa 2007. Piispan päivä -formaatilla on tilannekatsaukset pidetty piispavaihdosten jälkeen 2012 ja 2019.

Toimintaympäristö

Pitäjänmäen seurakunnan jäsenmäärä oli vuoden 2022 lopussa 8 393. Kymmenessä vuodessa jäsenmäärä on pudonnut 1812:lla (17,7%), eli keskimäärin 1,8%/vuosi. Jäsenmääräennuste vuodelle 2030 on 7200 jäsentä.

Pitäjänmäen seurakunnan alueella on tällä hetkellä noin 18 500 asukasta. Ennusteen ja Helsingin kaupungin kaavoitus- sekä rakennussuunnitelman mukaan vuonna 2030 väkimäärä olisi 21 000 asukasta. Positiivinen ennuste seurakunnan jäsenmäärän lievästä mahdollisesta kasvusta sijoittuu vuosiin 2025 ja 2026 rakentamisen ja asuttamisen suunnitelmien myötä.

Alueen asukkaista 47% on Pitäjänmäen seurakunnan jäseniä.

Toiminta

Kasteiden ja kirkollisten vihkimisten määrien alenemisessa taustalla näkyy kulttuurimuutos, mikä ollut yhteistä kaikille Helsingin seurakunnille vuosikymmenen ajan. Kastettujen osuus alueella syntyneistä oli vuonna 2012 54%. Suhteellinen osuus on siitä laskenut 40%.iin. Kastettujen määrä oli 68 vuonna 2022. Kirkollisten vihkimisten kohdalla muutos siviilivihkimisten suuntaan oli jo tapahtunut kymmenen vuotta sitten. Kirkollisia vihkimisiä toimitettiin 21 vuonna 2022, mikä oli sama kuin siviilivioliiton solmineiden määrä.

Hautausten lukumäärä ei ole juuri muuttunut viimeisen 10 vuoden aikana. Se on edelleen korkea seurakunnan jäsenmäärään verrattuna: 90 hautaan siunaamista vuosittain.

Kirkolliset toimitukset ovat edelleen merkittävä kiinnekohta seurakuntalaisten elämään.

Rippikoululaisia oli 80 vuonna 2023. Se on suhteellisen korkea määrä seurakunnan jäsenmäärään verrattuna. Nuorten ikäluokat koko maassa tulevat pienenemään, joten ennuste rippikoululaisten määräksi vuonna 2023 laskenee 25%.

Pitäjänmäen seurakunta ei ole tehnyt omia tavoitteita eikä toimenpidesuunnitelmaa Helsingin seurakuntayhtymän ympäristödiplomiin. Tulevina vuosina on syytä nimetä ympäristökäsikirjan mukaisia tavoitteita seurakunnan toimintasuunnitelmaan niin, että Pitäjänmäen seurakunta on mukana seuraavassa Helsingin ympäristödiplomissa.

Pitäjänmäen seurakunnan erityinen innovaatio on diakoninen kauppa. Se on saanut ansaittua huomiota jo koko Suomen kirkossa. Motto on vastaansanomaton:

”Tässä kaupassa on kaikki jo maksettu, jokainen voi kokea olevansa tässä kaupassa rikas sekä kaikki mitä meillä on, on juuri sinulle”.

Toimintaedellytykset

Vaikka seurakuntalaisten jäsenmäärä on pienentynyt sekä absoluuttisesti että suhteellisesti, Helsingin seurakuntayhtymän jäsenten verotuotto on jatkanut kasvua. Tällä hetkellä toiminnan resurssit on turvattu. Henkilöstön määrä on kymmenessä vuodessa hieman laskenut. Nyt työntekijöitä on yhteensä 16. Toimitiloja on vähennetty reilusti.

Pitäjänmäen seurakunnalla on käytössä hyvät ja monipuoliset tilat. Tilojen yhteismäärä on pinta-alaltaan 1350m². Siitä kirkkosalin osuus on 384m², kirkkoherranviraston 68m², kirkkorakennuksen monikäyttöisten tilojen osuus on 898m². Tiloja käyttävät ahkerasti alueet järjestöt ja toimijat. Jatkossa on tavoitteena saada tiloista myös vuokratuottoa. Se tulee vaatimaan jonkun verran tilojen muokkaamista ja siten investointeja.

Henkilöstön määrää tullaan tarkastelemaan luonnollisen poistuman kautta, jolloin henkilöstön kokonaismäärä tulee laskemaan ja henkilöstörakennetta pitää kehittää.

Johtopäätös

Pitäjänmäen seurakunnalla on hyvät edellytykset säilyttää merkittävä alueellinen vaikuttajarooli. Seurakunnassa ymmärretään kaikilla tasoilla, että kristillisellä sanomalla on merkitystä ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointiin. Tulevaisuusnäky ja luottamus rohkaisevat ja auttavat voittamaan toivottomuutta ja näköalattomuutta. Kristuksen seuraaminen merkitsee yhteyksien rakentamista. Myös ajan rajan yli.

Seurakuntaelämää johdetaan johdonmukaisesti. Kirkkoherra ja lähiesihenkilöt saavat hyvää palautetta työstään. Seurakuntaneuvosto on rehellisesti havainnut polarisoivan kulttuurin haavoittavuuden ja rakenteilla on ratkaisuja, miten luottamusta rakennetaan konkreettisin toimin.

Seurakunnan strategiaa ollaan parhaillaan päivittämässä. Yhtenä ohjaavana näkynä on eri kielten ja kulttuurien vahvempi näkyminen seurakuntaelämässä. Seurakunta ymmärtää näin roolinsa ja sanomansa ovien avaajana ja yhteyksien rakentajana.

Liitteet eli seurakunnan toimittama materiaali piispantarkastusta varten

Pitäjänmäen seurakunta 2023, väestökehitys ja ennuste. Pasi Saukkonen, Helsingin kaupunki

Ydinlukuja piispantarkastukseen

Skenaariolukuja piispantarkastukseen

Pitäjänmäen seurakunnan tulevaisuus

Toimintajärjestelmän kuvaus 2024

Hallintosääntö

Toimintakertomus 2023

Rippikoulun paikallissuunnitelma

Viestintästrategia

Työhyvinvointimittari 2024